

Upoznajmo Našice kroz stare razglednice

*Jasminka Falamić
Našice, 2017.*

*„Ljepotu valja naći,
istinu otkriti,
nužno učiniti,
ono što oslobađa –
proživjeti.”*

Dora Pejačević

Našice kroz stare razglednice

- **Cilj projekta:**

Pobuditi interes učenika, učitelja i posjetitelja škole za kulturno - povijesne znamenitosti i povijest grada Našica.

- *Namjena:*

Edukativna vrijednost izložbe je što učiteljima i učenicima postaje izvorno nastavno sredstvo za poučavanje povijesti Našica u samom prostoru škole, a prikupljanje razglednice poticaj kao hobby-aktivnost i komunikaciju u slobodno vrijeme.

Našice kroz stare razglednice

- Jasminka Falamić- autor izložbe i projekta
- Sanja Portnar- estetsko uređenje škole
- Ivona Maslak- pripravnik

Autor teksta uz razglednice:

- **Branko Kranjčev**

Vlasnici razglednica:

- **Jasmin Drašinac**
- **Josip Suk**
- **David Gull**
- **Branko Kranjčev**
- **Dragutin Majer**

Izrada fotografija:

- **Dario Puhanić**

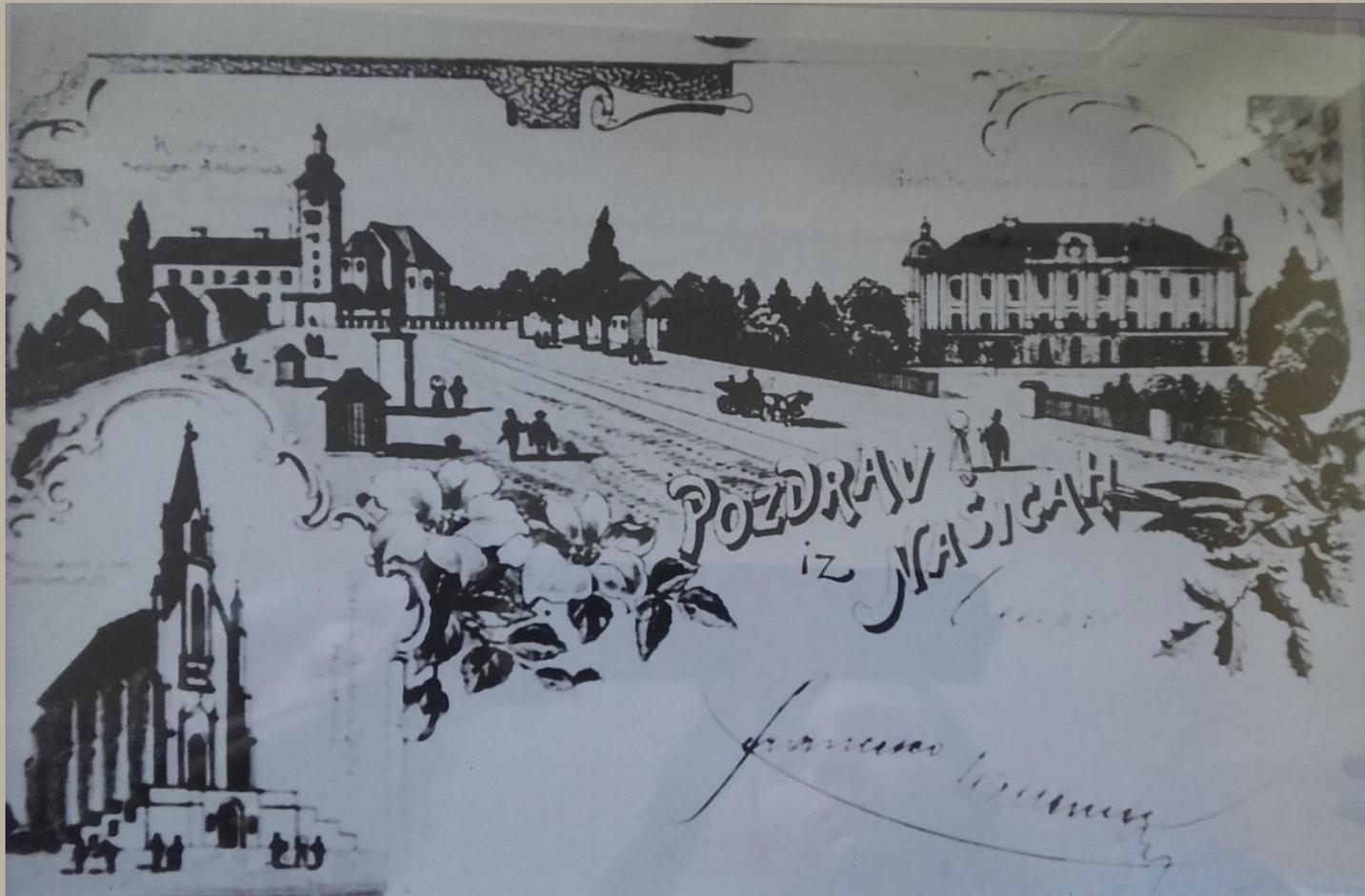

Našice kroz stare razglednice

- Našice 1900.-1940.
- Dvorci
- Perivoj
- Trg Grofa Pejačevića
- Ulice grada
- Okolica Našica

Panorama Našica

Iz privatne zbirke Dragutina Majera

Panorama Našica

Iz privatne zbirke Dragutina Majera

Dvorci i perivoj

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Krajem 19. stoljeće Našice su katarsko središte u okviru tadašnje Virovitičke županije. Na području grada već postoje građevine koje su i danas prepoznatljivi simboli Našica: franjevački samostan, crkva sv. Antuna Padovanskog, dvorac i kapelica s grobnicom obitelji Pejačević.

Putovalo: 18.6.1898.

Dvorci i perivoj

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Putovalo: 27.september 1899.

Zabranjeno puštanje

Patvorine Zabranjene

Iz privatne zbirke Jasmina Drašince

Putovalo: 5.2.1899.

Dvorac obitelji Pejačević
Original rukopis Dore Pejačević
1912. / 1913.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Dvor grofa Teodora Pejačevića izgrađen je 1812. kao jednokatni kasnobarokni dvorac u središtu grada. Sredinom 19. stoljeća dvorac je proširen i obnovljen u duhu historicizma, te dobiva današnji izgled.

Putovalo: 13.II.1914.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Dvor grofa Teodora Pejačevića sa prednje strane
Putovalo:13.5.1915.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Obitelj Pejačević boravi u dvorcu 1934.-1942. godine.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Dvorac grofa Pejačević

Interijer

Jamstvenik i pušačka soba

Putovalo: 22.1.1908.

Jestvenik i pušačka soba — Speise- und Rauchzimmer Sr. Excellenz Grafen Pejacevich.

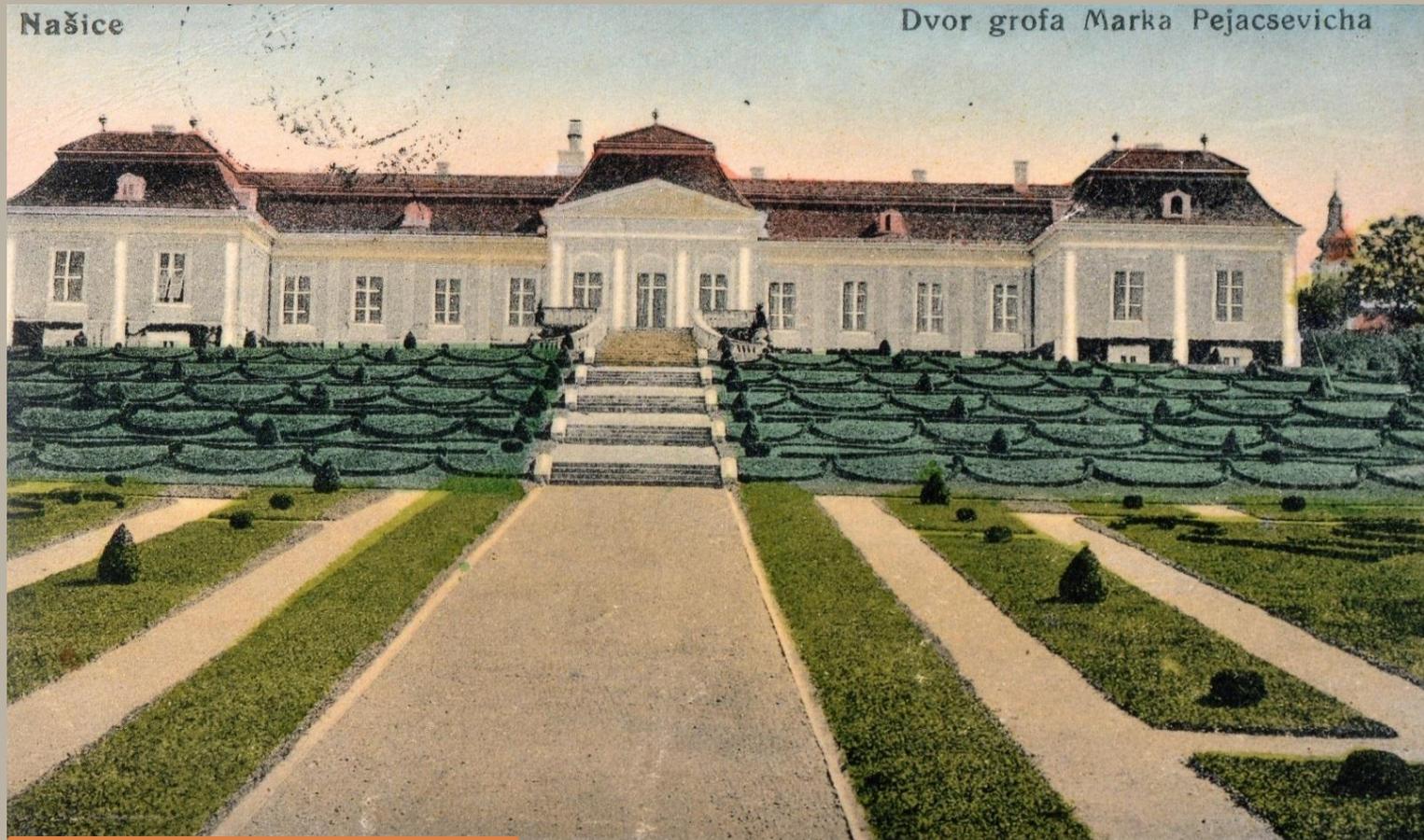

118992 Naklada Alexandra Eisler
u Nasiče.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinka

Dvorac grofa Marka Pejačevića

Grof Marko Pejačević (1882.-1923.), brat Dore Pejačević, podigao je dvorac za svoju obitelj 1907. u blizini starijeg dvorca. S njegove sjeverne strane bio je tzv. francuski tip perivoja s terasasto oblikovanim travnjacima ukrašenim pravilnim geometrijskim šetnicama te patuljastim grmljem i drvećem.

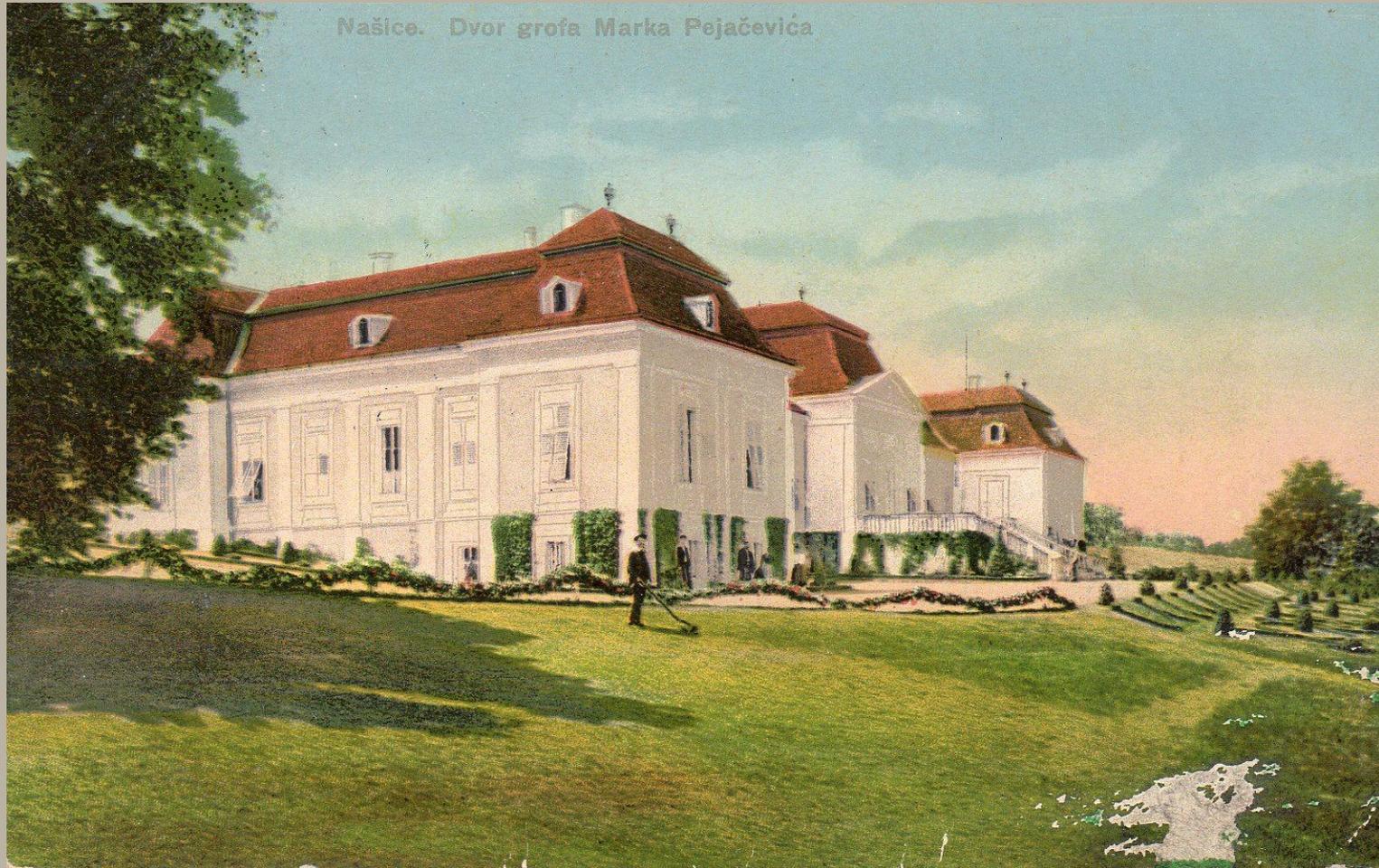

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Putovalo: 10.4.1915.

Dvorac grofa Marka Pejačevića

Putovalo 3. VIII. 1912.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašince

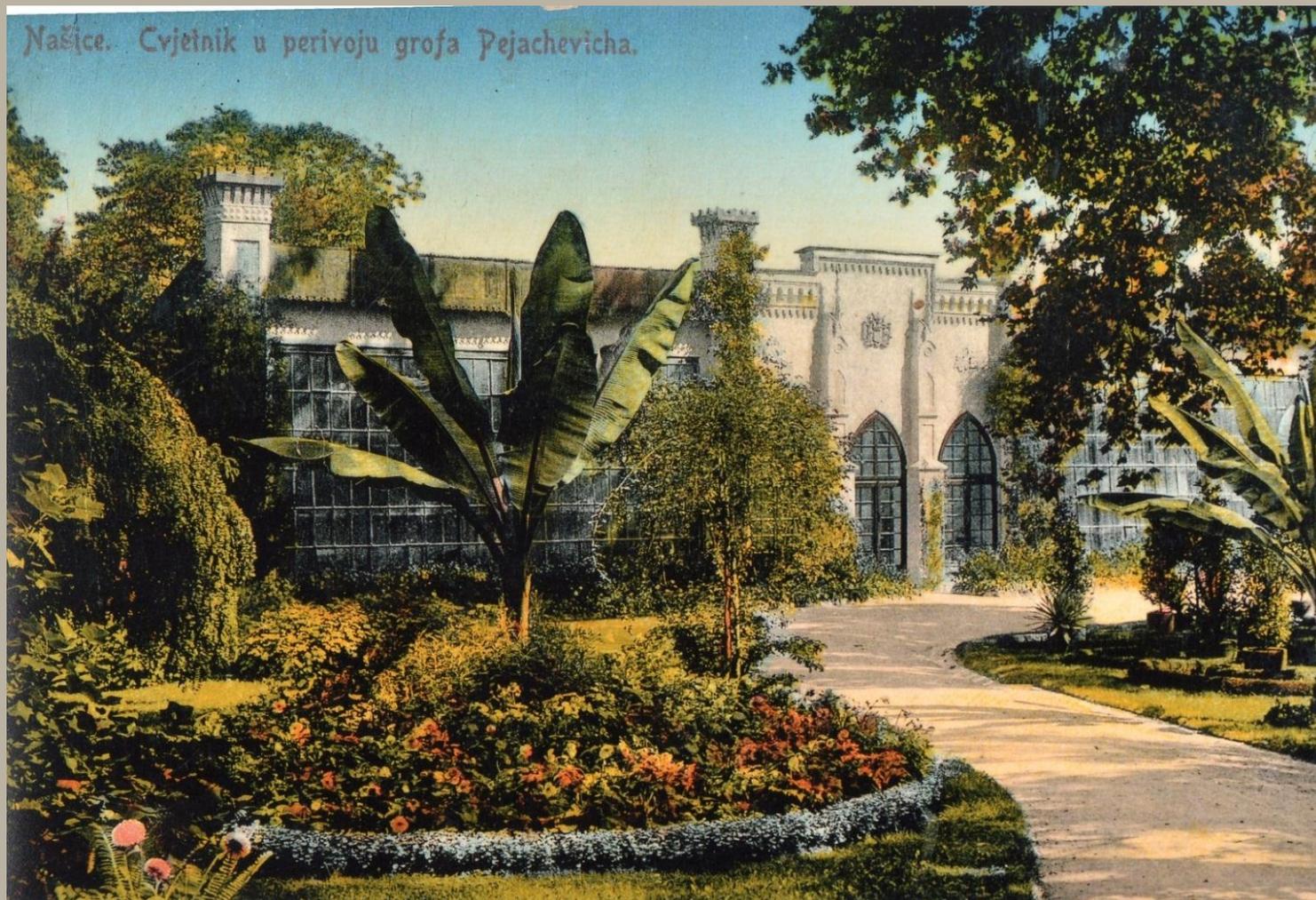
Novi dvorac grofa Marka Pejačevića

Putovalo 9.VIII.1935.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

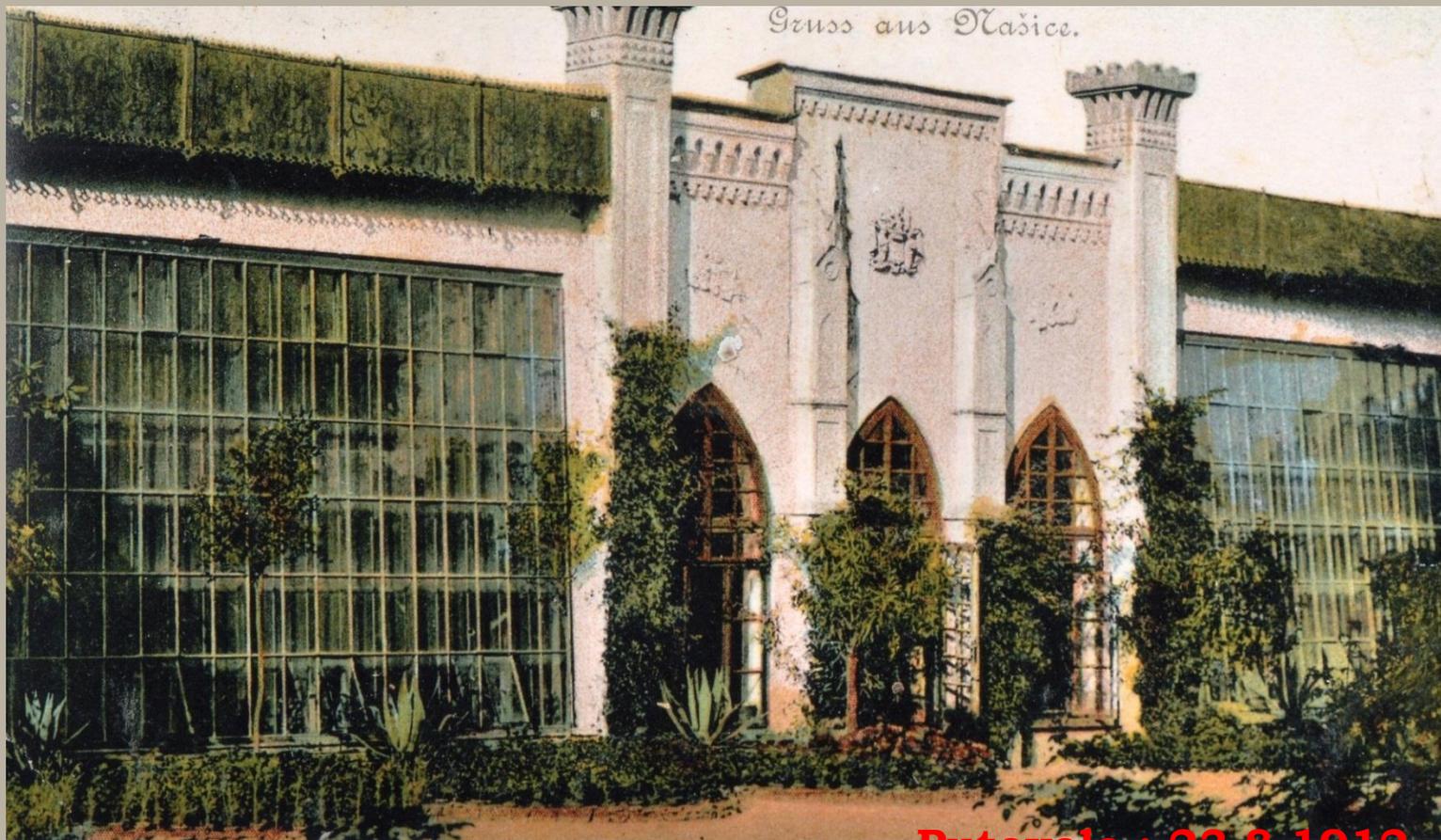
Cvjetnik u perivoju grofa Pejačevića

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Staklenik

je zauzimao prostor istočno od Dvorca Pejačević. Vjerojatno je nastao sredinom 19. stoljeća kada je oblikovan i perivoj oko dvorca, a historicističko pročelje ukrašeno obiteljskim grbom. Tijekom Drugog svjetskog rata staklenik je izgorio.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašince

Putovalo : 23.8.1912.

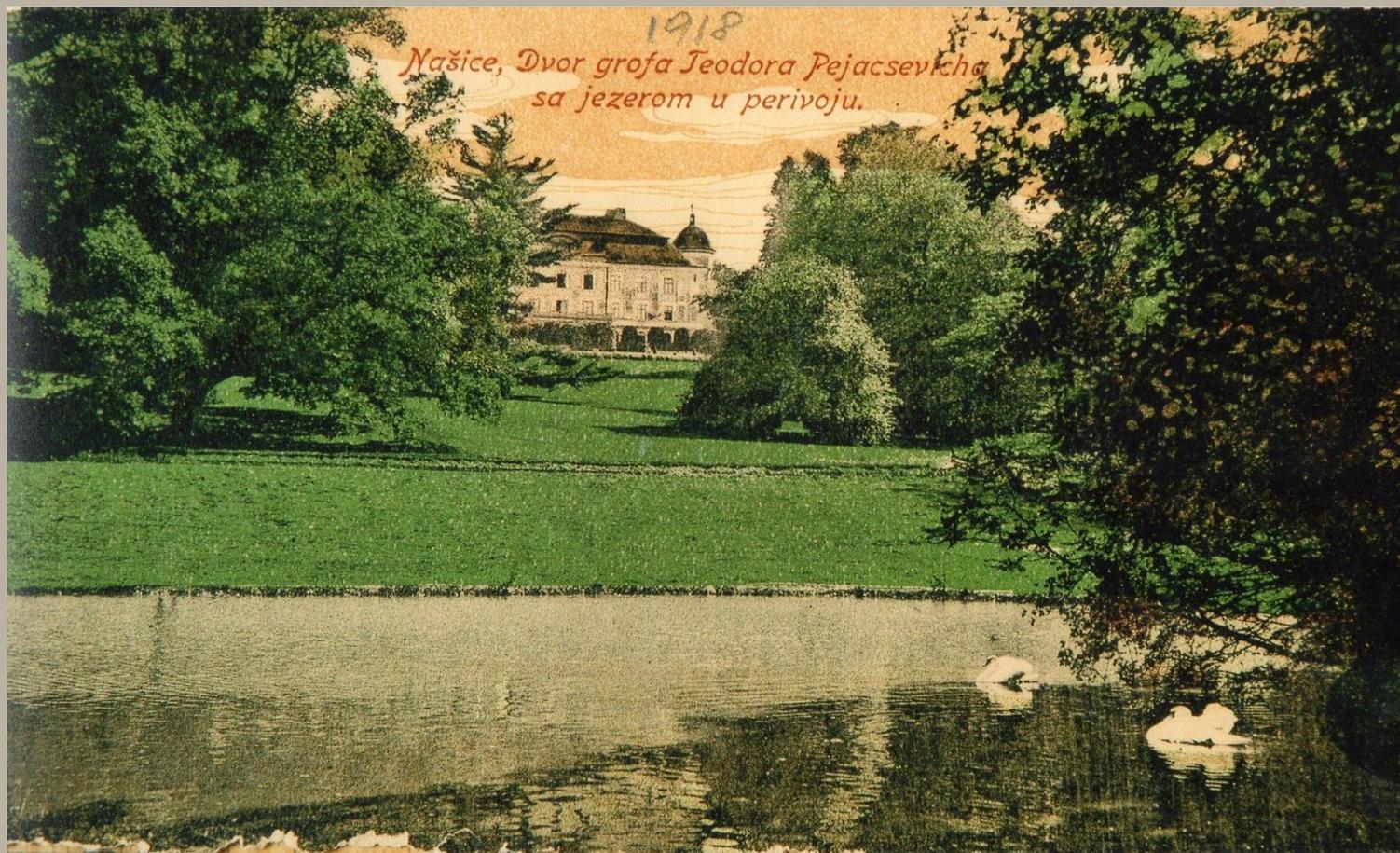
Dio perivoja grofa Pejačević sa jezerom labuda
Putovalo 4.1.1914.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Dvorac grofa Pejačevića s jezerom u perivoju

Putovalo: 1918.

Iz privatne zbirke Josipa Suka

Dio perivoja s Dorinim paviljonom

Našice. Slika iz perivoja grofa Pejačevića

Iz privatne zbirke Dragutina Majera

Dio perivoja

Našice
Dio perivoja Teodora grofa Pejacsevicha

Iz privatne zbirke Josipa Suka

Mljekarska staza

-put perivoja Grofa Pejačevića,
vodi od dvorca do naselja Šipovac

Našice — Put perivoja Grofa Pejačevića

Iz privatne zbirke Josipa Suka

Trg grofa Pejačevića

Pogled na glavni trg krajem 19.stoljeća

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Trg Pejačevića sa crkvom

Putovalo: 18.3.1906.

Našice

Trg Pejachevicha sa crkvom

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Rimokatolička crkva svetog Antuna Padovanskog

Našice

Rim. kat. crkva

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Pejačevićev trg

Središnji prostor trga 1858. - 1947. krasio je kip Bezgrješne Djevice Marije sa okruglim betonskim bazenom za vodu iz 1906. Danas se kip nalazi ispred zapadnog ulaza u crkvu sv. Antuna Padovanskog. Vidi se i zgrada Našičke štedione, pošte i ljekarne.

Našice

Trg Pejachevicha sa kipom sv. Marija, kr. postom,
Našičke štedione i ljekarne

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Pejačevićev trg: Našička štedionica i ljekarna
Putovalo: 12.4.1918.

NAŠIČE Pejačevićev trg.
Dobro mi se rade, ielikoz jsem rase přišel na bohatý klášter.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Pejačevičev trg: Vatrogasni dom, podignut 1906.
putovalo 1918.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Vatrogasni dom i zgrada "mračne „trgovine"

Vatrogasni dom iz 1906. i kuća obitelji Hadžija iz 1928. na Pejačevićevom trgu snimljeni 1930. Vatrogasni je dom stradao u Drugom svjetskom ratu, a kuća obitelji Hadžija danas je u vlasništvu Ivice Valenčaka. Kuću je projektirao poznati zagrebački arhitekt Stjepan Podhorski (1875.-1945.), a radove je izveo vodeći našički građevinski poduzetnik Matija Lang (1883.- 1968.). Od 1929. balkon na katu služi kao politička govornica.

Iz privatne zbirke B.Kranjčeva

Trg Pejačevića: Svратиште Weigerth, hotel i čitaonica

Putovalo: 21.6.1908.

Danas Trg dr. Franje Tuđman 3

1908. zgrada svratišta građena je vjerojatno sredinom 19. stoljeća u stilu zakašnjelog baroka. Na nju se nadovezuje zgrada Hrvatske čitaonice sagrađena oko 1907. u stilu secesije. Iza čitaonice Weigerth je 1914. dovršio i stavio u uporabu zgradu kina.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Zgrada Goldfinger

Putovalo: 2.4.1947.

Zgrada je oko 1902. podignuta na kat.
Iz privatne zbirke starih razglednica B. Kranjčeva.

u Trg.
Kuća Alberta Goldfingerova ^{u Kašćama} na razglednici
datirajući s 1. IV. 1947. ²

Ulice...

Ibrišimovićeva ulica, danas ulica kralja Tomislava. Zgrada pučke škole započela je radom 1858. Prva svjetovna pučka škola započela je radom 1778. u Našicama.

Našice. Imbrišimovićeva ulica
Viša i niža pučka škola

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Putovalo : 20.7.1918.

Ibrišimovićeva ulica

tiskara, zgrada političke škole i zgrada pučke škole koja srušena 2006. godine.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Putovalo 30.X.1938.

Preradovičeva ulica, danas Radićeva ulica, na uglu je trgovina Bartola Steina.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Jelačićeva ulica,

danas ulica Vatroslava Lisinskog. Sinagoga, židovska bogomolja, građana je s dva tornja na pročelju, posvećena vjerojatno 1900. godine. Srušena je u potpunosti početkom Drugog svjetskog rata.

NAŠICE – Jelačićeva ulica sa židovskom bogomoljom

Iz privatne zbirke Jasmina Drašince

Putovalo: 18.III.1929.

Strossmayerova ulica:
zgrada Singer, stambeno-poslovna trgovačke židovske obitelji
Putovalo 1928.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Okolica Našica

Iz privatne zbirke Josipa Suka

Kapelica s grobnicom obitelji Pejačević

U blizini mjesnog groblja grof Ladislav Pejačević sagradio je 1881. kapelu Uzašašće Gospodinovo s grobnicom, a projektirao je čuveni arhitekt Herman Bollé.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Putovalo 28.4.1901.

Ubožnica

Ubožnica za siromahe i starije osobe izgrađena je 1912. na zemljištu pokraj željezničke postaje u dijelu grada koji se naziva Matanovci. Tijekom 1. svjetskog rata ovdje su boravili ranjenici. Danas je stambena zgrada.

Iz privatne zbirke Jasmina Drašinca

Putovalo: 1918.

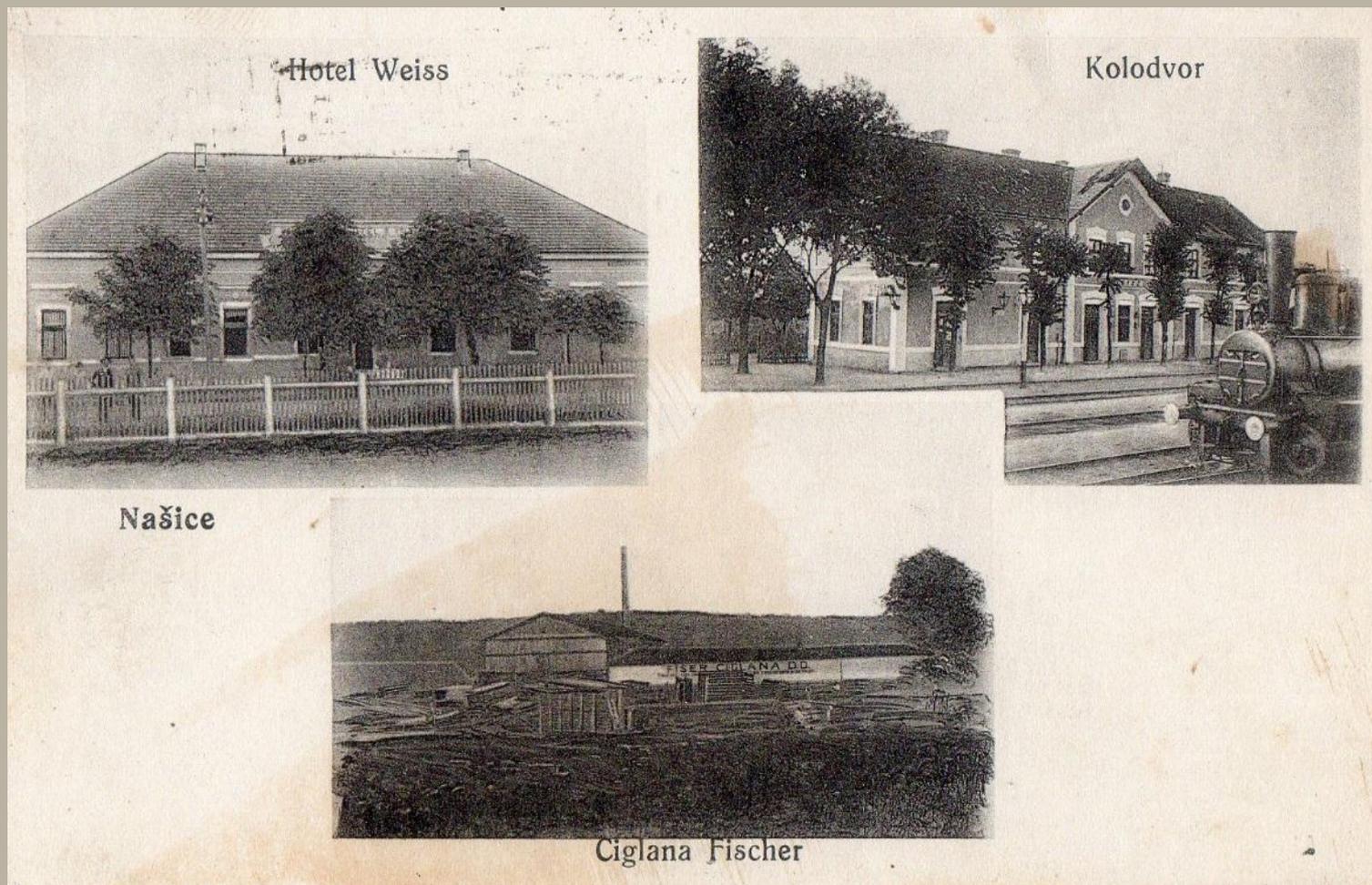
**Hrvatski sokoli, zgrada Sokolane
-zgrada munjare sagrađena 1905. snimljeno:22.2.1934.**

Svečano otvorenje centrale i ulične električne rasvjete obavio općinski načelnik Nikola Koščec 1910. Na mjestu centrale danas je stambeni objekt u Sokolskoj ulici 30.

Hotel Weiss, željeznički kolodvor i ciglana Fischer

Ciglana našičkog privatnog poduzetnika Maxa Fischera u Markovcu osnovana je 1880-ih godina. O njenom postojanju danas svjedoče stare karte i veliki „bajer“ u Radničkoj ulici u Markovcu. Iz privatne zbirke razglednica Josipa Suka.

Tvornica lula

Tvornica je radila 1919.-1921. Njeni su osnivači i vlasnici Šandor Gombor i Samuel Drechsler. Zapošljavala je oko 60 radnika, a nalazila se u Preradovićevoj ulici (danas Ulica braće Radića oko broja 66). Osim lula, proizvodila je i druge keramičke proizvode –lonce, zdjele, vaze i sl. Na poticaj vlasnika, mladi su radnici 1919. osnovali prvi našički nogometni klub s nazivom Šegrtski Šport Klub „Golub“. **Razglednica preuzeta 2002. od Ane Svoren (r. 1914.).**

Željeznički kolodvor

Željeznička pruga Osijek-Našice svečano je otvorena 30. studenoga 1893., a u redoviti je promet stavljena 2. prosinca 1893. Vožnja od Našica do Osijeka trajala je 2 sata i 20 minuta. Zgrada željezničke postaje izgorjela je u prvom napadu partizanskih jedinica na Našice 4. i 5. lipnja 1943.

Iz zbirke Davida Gulla

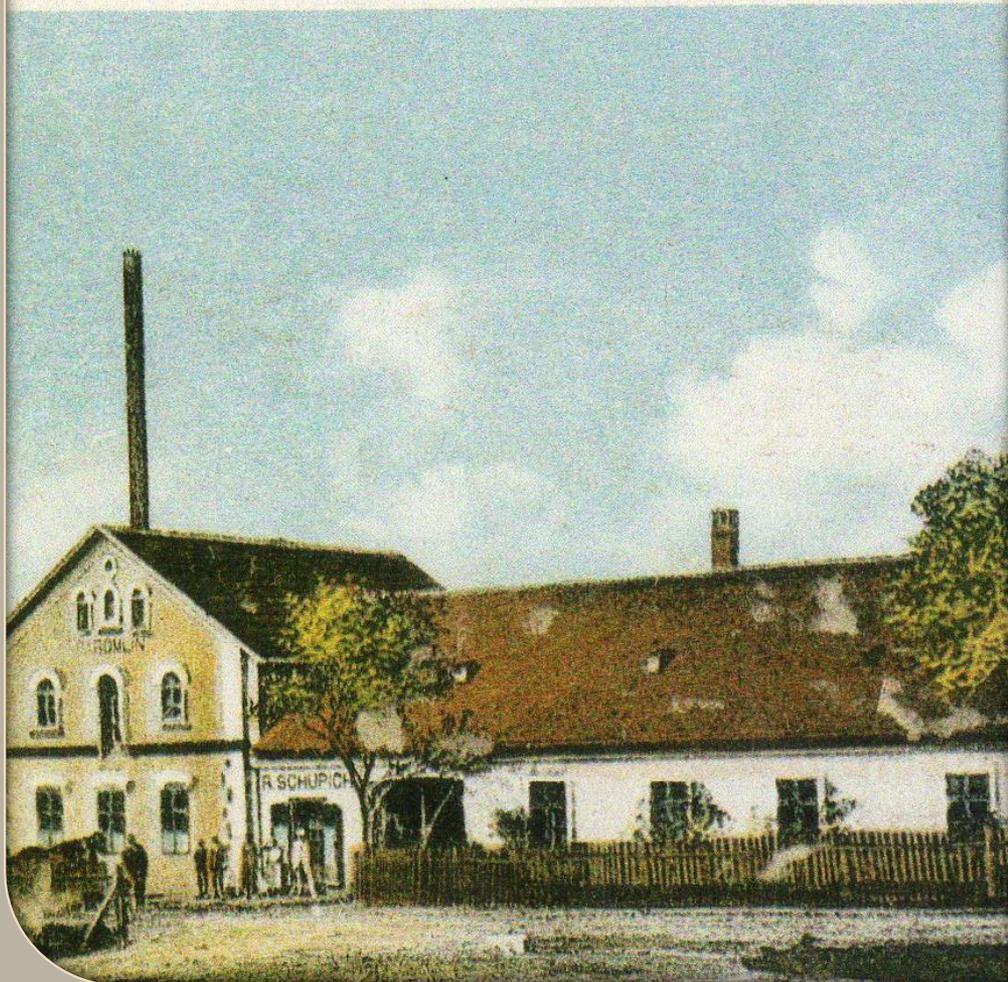
Svratište na kolodvoru oko 1900.

Nalazilo se nasuprot staroj željezničkoj postaji. Zgrada svratišta postoji i danas u Kolodvorskoj ulici u Markovcu.

Iz privatne zbirke Josipa Suka

Našice

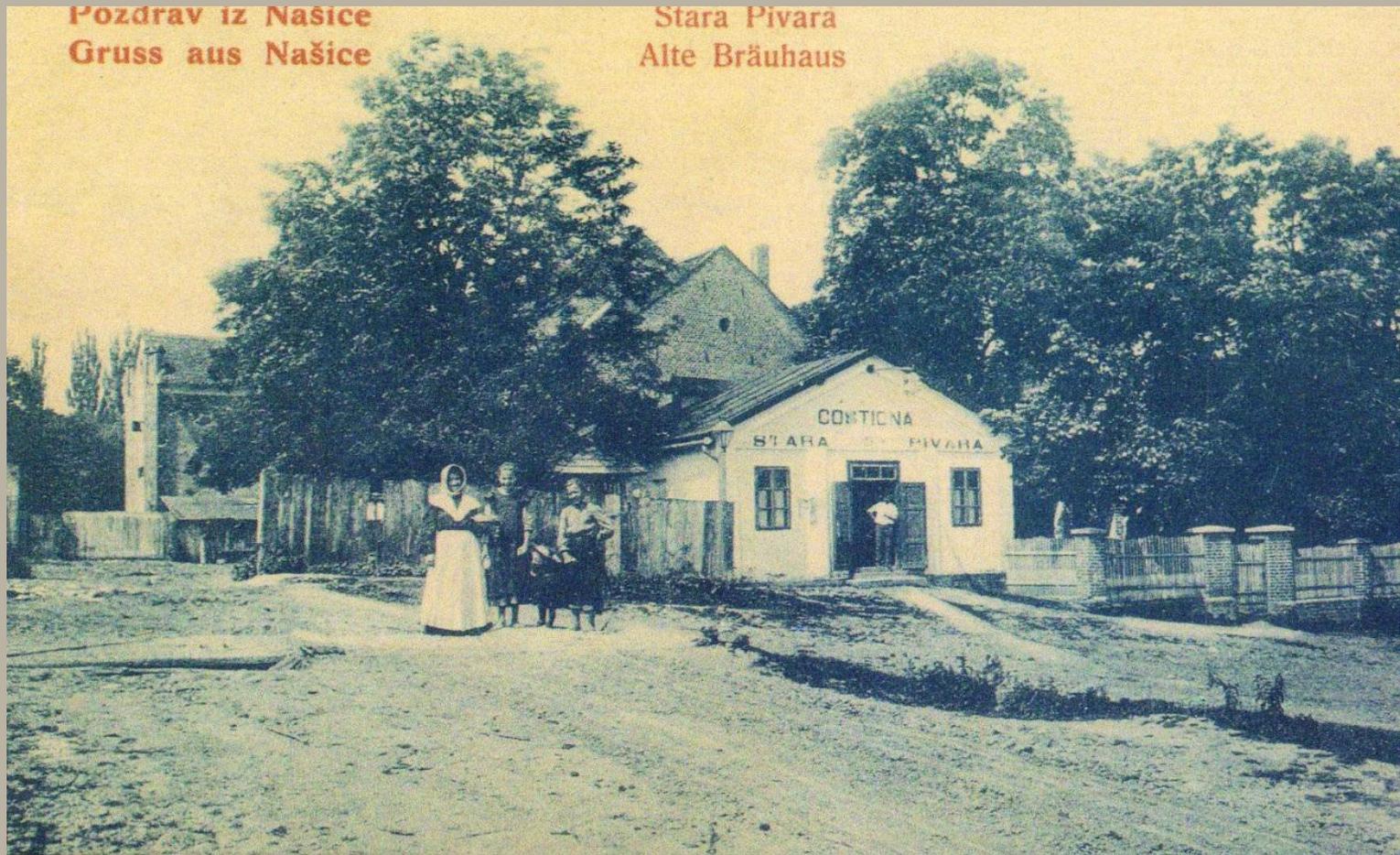
Mlin, Županijska ulica,

danas ulica Vatroslava Lisinskog

Paromlin Roberta Schupicha (1856.-1923.) 1913. godine u Miholjačkoj ulici 8 u Našicama (danas Ulica V. Lisinskog 46. Godine 1908. Schupich podiže još jedan mlin, a obiteljsku tradiciju s tim mlinovima nastavit će, u dvije zasebne tvrtke, njegovi sinovi Franjo (1885.-1951.) i Aloiz. Godine 1924. Franjo u strojarnici svoga mlina postavlja električno postrojenje za proizvodnju električne struje, koje će uz rekonstrukciju i proširivanje distribucijske mreže raditi sve do 1957., kada će Našice ući u elektroenergetski sustav Slavonije.

Iz privatne zbirke Josipa Suka

Stara pivara

Iz privatne zbirke Josipa Suka

Tvornica žeste i špirirta

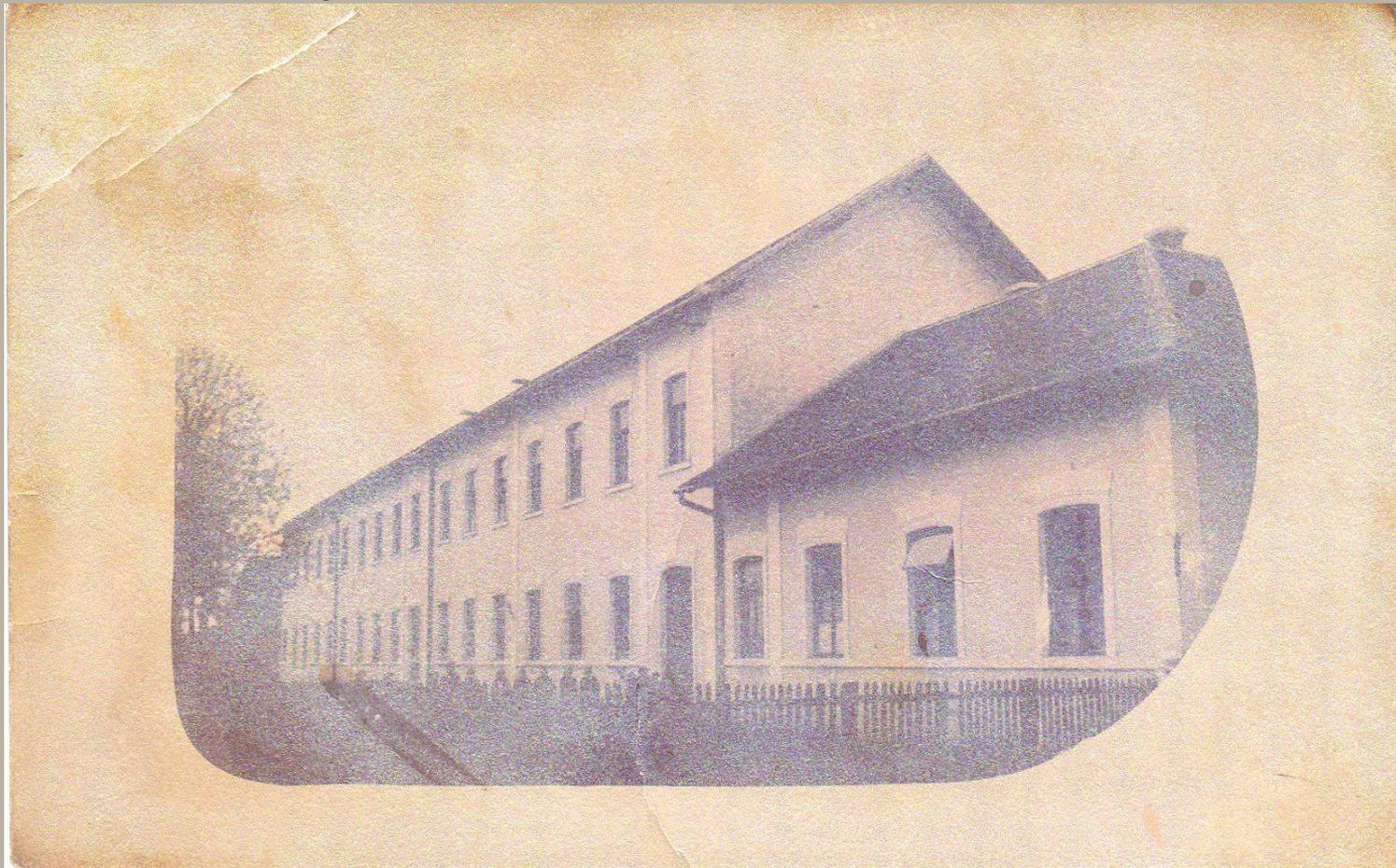
Počela raditi oko 1926. Prestala s radom oko 1973. Do 1945. djelovala u sastavu Dioničkog društva „Krndija” Našice. Osim žeste tvrtka se bavila gospodarenjem i eksploatacijom šuma, uzgojem stoke, proizvodnjom žitarica, uzgojem ribe, proizvodnjom cigle, proizvodnjom kamena itd.

Iz privatne zbirke
Davida Gulla

Zgrada Mađarske škole

Škola je osnovana 1904., a djelovala je do 1918. Školsku zgradu podigle su Kr. ugarske državne željeznice kraj starog našičkog kolodvora. Zgrada i danas postoji na adresi: Markovac, Radnička ul. 2, ali je napuštena, devastirana i prepuštena propadanju. Iz zbirke starih razglednica Branka Kranjčeva.

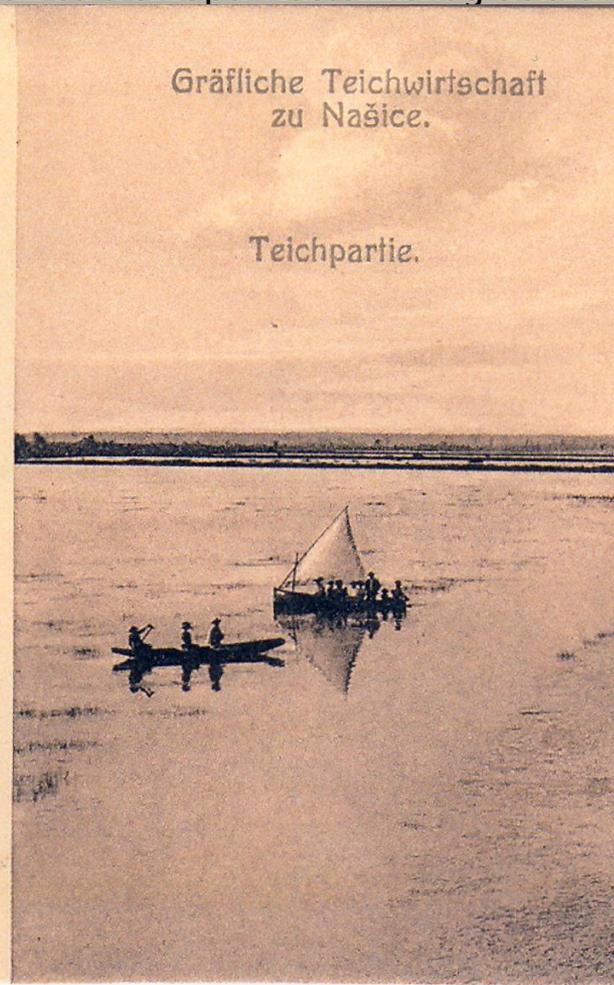
Našički vodovod 1905.

Vodovod je svečano otvorio ban Teodor Pejačević 1. listopada 1905. Ova najstarija karika vodoopskrbnog sustava našičkog vodovoda i danas postoji. Nije u uporabi i služi kao pričuva. Iz privatne zbirke razglednica pokojnog Petra Gulla.

Ribnjaci grofa Pejačevića

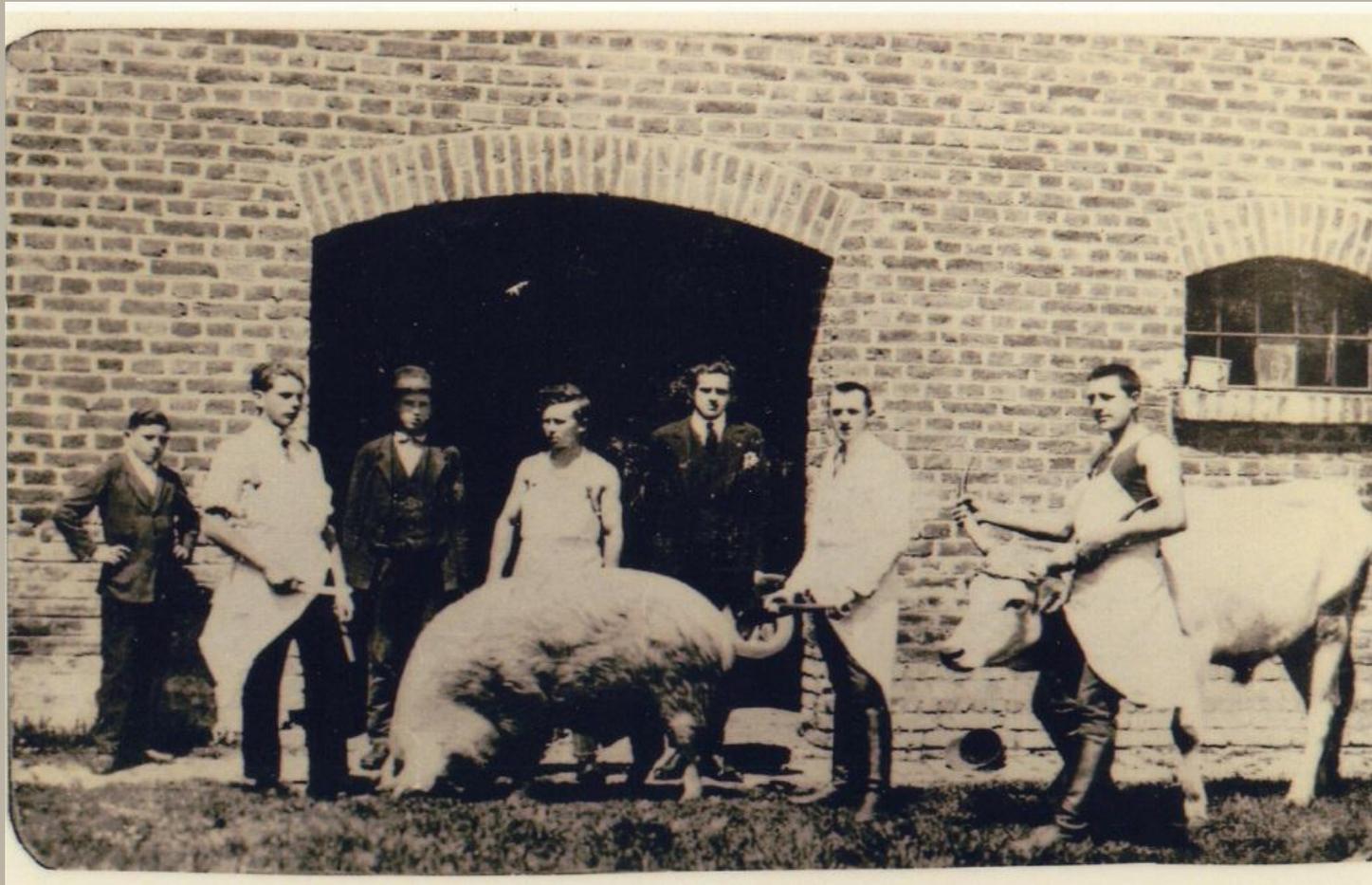
Izgrađeni su 1905. godine i napunjeni ribom iste godine. Zapremali su površinu oko 500 jutara, a djelovali su u sklopu vlastelinskog dobra.

Iz privatne zbirke Josipa Suka

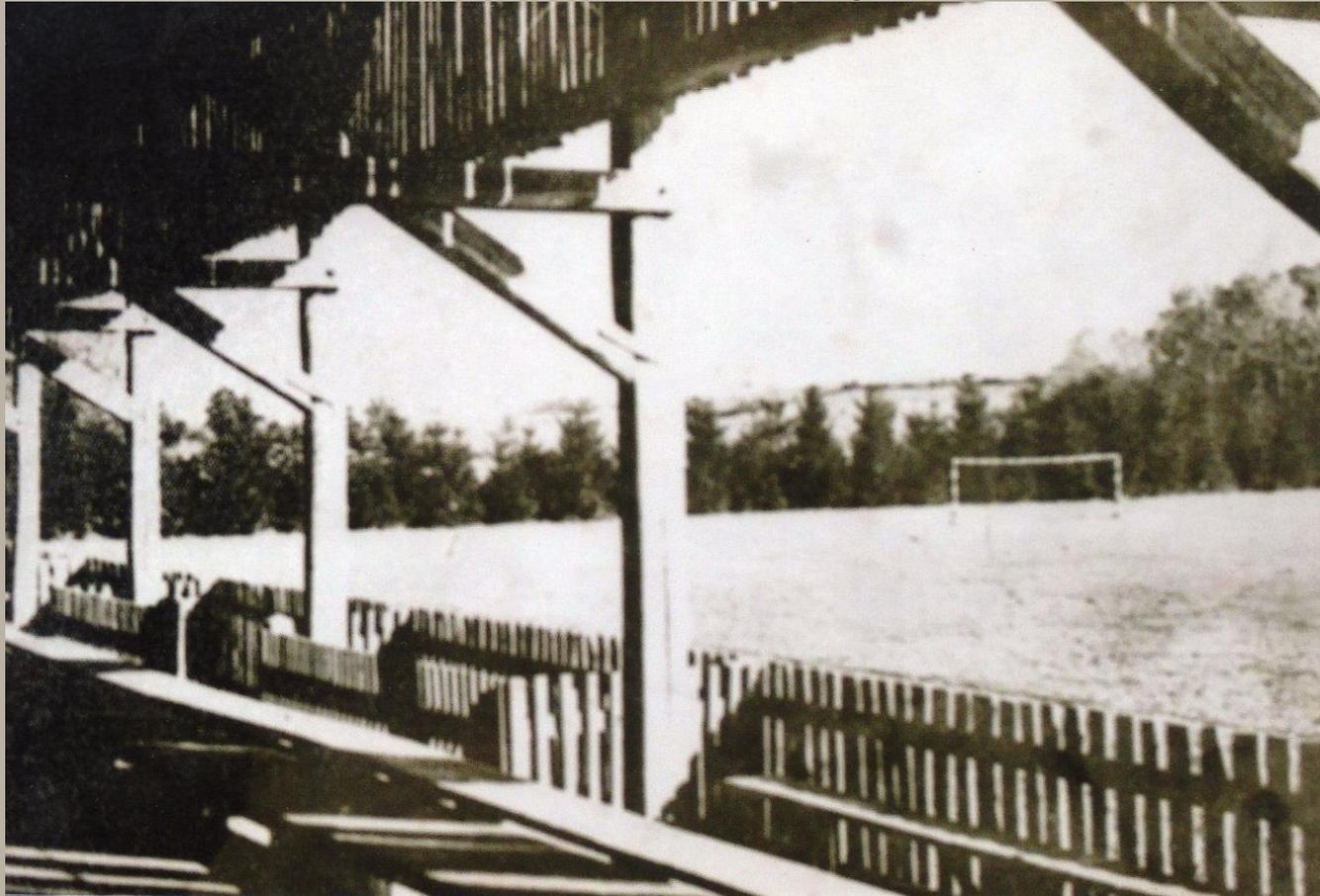
Klaonica iz 1905.

Klaonica je proradila 1904. Zgrada klaonice i danas postoji u ulici J. J. Strossmayera 88 i služi kao trgovina (Color trgovina d.o.o.). Tijekom vremena pretrpjela je više građevinskih zahvata. Iz privatne zbirke razglednica B. Kranjčeva.

Tribine na nogometnom stadionu

Prigodom svečanog otvorenja tribina 30. srpnja 1939. „Krndija“ je odigrala utakmicu s osječkim Makabijem. Kao pojačanje i gosti „Krndije“ nastupili su Mato Kokotović i Antun Jut iz zagrebačkog Gradanskog i Dragutin Hripko iz zagrebačke Concordije. Razglednica u vlasništvu pokojnog Šilje Pavlovića.

Aero-klub na vašarištu

Klub je djelovao od 1932. do 1941. godine kao udruga za promicanje sportskog zrakoplovstva. Snimio fotograf Josip Toth.
Vlasnica razglednice: Dobrila Holiga

Zahvala suradnicima u projektu

Iz privatne zbirke Josipa Suka

Vlasnici razglednica:

Jasmin Drašinac
Branko Kranjčev
Josip Suk
David Gull
Dragutin Majer

Izrada fotografija:
Dario Puhanić

Izložbu postavile:
Sanja Portnar
Ivona Maslak